

SPREMENJENA OBDAVČITEV ZA NORMIRANCE V LETU 2013

Spremembe zakona o davčnem postopku (ZdavP-2F) in zakona o dohodnini (ZDoh-2L) v letu 2013 prinašajo kar nekaj sprememb tudi za samostojne novinarje, ki uveljavljajo normirane stroške. Pričujoča navodila smo pripravili skupaj z računovodkinjo Jadranko Pelan in na podlagi informacij DURS-a, ki pa še niso popolne. Spremembe prinašajo večje birokratske obremenitve za normirance, saj bodo morali sami obračunati in odvesti akontacijo dohodnine. Povišanje priznanih normiranih stroškov na 70% na prvi pogled izgleda pozitivno, vendar pa to povišanje normirancem po novem ukinja možnost uveljavljanja vseh ostalih davčnih olajšav in tudi stroškov za plačane prispevke za socialno varnost. Nov režim za normirance z nižjimi dohodki prinaša višji davek. Izračunali smo, da bo novinar, ki ima 18.000 EUR bruto letnih dohodkov in bo ostal normiranec, plačal 536 EUR več dohodnine kot do sedaj. Kot kažejo trenutni izračuni, se bo samostojnim novinarjem, ki imajo 18.000 EUR ali manj letnih prihodkov bolj izplačalo voditi enostavno knjigovodstvo (v excelu prejete in izdane račune, potne stroške in ostale stroške, na koncu leta bilanco) in uveljavljati vse olajšave (splošno, za vzdrževane družinske člane, posebno osebno olajšavo ...) in stroške (dejanske stroške, prispevke za socialno varnost ...) kot ostati normiranec.

Ker je očitno, da davčne spremembe v primerjavi z dosedanjo ureditvijo poleg povečanja birokratskih bremen za vse, pomenijo višji davek za tiste normirance v samostojnih poklicih, ki imajo nižje prihodke in nižji davek za tiste z višjimi prihodki, bo društvo na ministrstvo za finance in davčno upravo v prihodnjih dneh naslovilo protest zoper te spremembe.

POGOJ ZA VSTOP V SISTEM NORMIRANIH STROŠKOV JE PO NOVEM 50.000 EVROV LETNIH PRIHODKOV

ZDoh-2L spreminja 48. člen in s tem pogoje za vstop v sistem normiranih stroškov. **Edini pogoj za vstop v sistem normiranih stroškov bo višina prihodkov, ki ne bodo smeli presežati 50.000 EUR. Obdobje za ugotavljanje višine prihodkov bo predhodno davčno leto, ki je običajno enako koledarskemu letu.**

Poleg tega Zdoh-2L spreminja tudi 49. člen, ki določa, da se prihodki upoštevajo šele ob njihovem plačilu. Po novem se bodo **prihodki pripoznali ob njihovem nastanku**. To pomeni, da bodo vsi normiranci prešli s t.i. **plačane realizacije na obračunano realizacijo**. *V izračun bo štel vse prihodke, od januarja 20XX-1 do decembra leta 20XX-1 in to ne glede na to, ali je zanje že prejel plačilo ali ne. To bo veljalo za vse podjetnike, ne glede na to ali bodo že v sistemu normiranih odhodkov ali se bodo za ta sistem šele odločili.*

Podjetniki, ki po stari zakonodaji niso izpolnjevali pogojev za uveljavljanje normiranih stroškov bodo imeli, tako kot ostali možnost, da bodo do 2. aprila 2013 pri davčnem uradu opravijo priglasitev. To bodo storili z obrazcem, ki je objavljen na spletni strani DURS - Priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za davčno leto 2013 - obrazec 3.

Novost bo tudi samodejno podaljšanje izbranega ugotavljanja davčne osnove. Priglasitve ne bo več potrebno predlagati vsako leto znova. Skladno s spremembo 308. člena ZDavP-2F se bo štelo, da zavezanec ostaja v sistemu normiranih stroškov **dokler davčnega organa ne obvesti o prenehanju** ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Tako spremembe 48. člena ZDoh-2L kot spremembe 308. člena ZDavP-2F bodo normirancem naložile **obveznost spremljanja višine prihodkov, za vsako davčno leto.** Normiranci bodo morali za vsako davčno leto preverjati ali še izpolnjujejo pogoje za ugotavljanje davčne osnove z normiranimi odhodki. **Če pogojev ne bodo izpolnjevali, bodo brez obvestila davčnega organa prešli na ugotavljanje davčne osnove z dejanskimi stroški. Prekršek in globa** sta predvidena za zavezanca, ki **za dve zaporedni predhodni davčni leti ne bo izpolnil prihodkovnega pogoja in ne bo prešel na ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih odhodkov.**

Zaradi sprememb na področju akontiranja davka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov **davčni organ ne bo več izdajal potrdil** o načinu ugotavljanja davčne osnove.

Na podlagi priglasitve bo davčni organ zavezanca le označil kot zavezanca, ki davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov.

NAMESTO 25% PRIZNANIH 70% NORMIRANIH STROŠKOV, STOPNJA DAVKA BO 20%

Opredelitev davčne osnove ostaja nespremenjena. Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti bo enaka razliki med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Pomembno spremembo prinaša 59. člen ZDoh-2L, ki določa višino normiranih odhodkov. Ti ne bodo več znašali 25 %, ampak 70 % ustvarjenih prihodkov.

• davčna osnova = prihodki - odhodki = prihodki - 70 % prihodkov

ZA NORMIRANCE UKINJENE VSE DRUGE DAVČNE OLAJŠAVE

Ker davčnih odtegljajev od dohodkov iz dejavnosti ne bo več, bodo **potrdila o znižani stopnji akontacije dohodnine in uveljavljanju posebne osebne olajšave za samozaposlene v kulturi, samostojne poklicne športnike in samostojne novinarje, ki davčno osnovo ugotavljajo z normiranimi odhodki prenehala veljati.** Pri uveljavljanju normiranih stroškov se ne bo upoštevalo **nobnih olajšav**, odpadejo torej 15% posebna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane, splošna olajšava, olajšava za prostovoljno pokojninsko zavarovanje itd., prav tako se od osnove ne bodo odštevali plačani prispevki za socialno varnost.

Tisti, ki bodo ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, pa bodo te olajšave lahko uveljavljali, saj gre za dohodke iz dejavnosti, ki se vštevajo v letno dohodninsko osnovo (ni dokončen davek)."

SAMOSTOJNI NOVINAR BO MORAL SAM OBRAČUNATI IN AKONTIRATI DOHODNINO OD DOHODKA

Do sedaj je plačnik honorarja za samostojnega novinarja obračunal in plačal akontacijo dohodnine ob izplačilu dohodka na Rek-2 obrazcu. Po novem bodo izplačevalci honorarja normirancu izplačali bruto znesek.

Obračun dohodnine od dohodka iz dejavnosti, bodo morali normiranci oddati enkrat letno ODDATI SAMI, do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, tako kot določa sprememba 307. člena ZDavP-2F. Za vse normirance bo veljalo, da bodo predhodno akontacijo plačevali v mesečnih ali trimesečnih obrokih. Če znesek predhodne akontacije ne bo presegel 400,00 EUR, bodo plačila trimesečna, sicer mesečna.

Normiranci bodo prvič oddali davčni obračun za davčno osnovo leta 2013, do 31. marca 2014. Izračun akontacije in obrokov akontacije za leto 2013 pa bodo morali normiranci predložiti najpozneje do 2. aprila 2013. V davčni obračun bodo vključili vse prihodke, ki jih bodo obračunali v koledarskem letu, ne glede na to ali bodo dobili plačane ali ne. Pri izračunu davčne osnove bodo upoštevali 70 % normiranih stroškov. Obrazec za davčni obračun bo določen s Pravilnikom.

PRIMER IZRAČUNA AKONTACIJE DAVKA ZA LETO 2013

Izračun trimesečne predhodne akontacije za normiranca, ki bo na novo začel z opravljanjem dejavnosti, na dan 1. januar 2013:

Samostojni novinar bo s 1. januarjem 2013 začel opravljati dejavnost. Prihodki bodo po njegovem znašali 4.000,00 EUR. Normirani odhodki, izračunani v višini 70 % teh prihodkov bodo znašali 2.800,00 EUR. Predvidena davčna osnova, razlika med prihodki in normiranimi odhodki, bo znašala 1.200,00 EUR.

Stopnja davka bo 20 %, kar pomeni, da bo izračunana predhodna akontacija znašala **240,00 EUR**. Ker bo v letu 2013 posloval polnih 12 mesecev se izračunana akontacija šteje za letno predhodno akontacijo. Letna predhodna akontacija bo manjša od 400,00 EUR, zato bodo obroki akontacije trimesečni. Izračunan znesek akontacije bo delil številom polnih trimesečij poslovanja, torej 4. Trimesečni obrok predhodne akontacije bo znašal **60,00 EUR (240,00 EUR /4 trimesečja)**.

Prvi obrok bo moral plačati do 10. aprila 2013, za trimesečno obdobje od januarja do marca 2013. Zadnji obrok za leto 2013 bo plačal 10. januarja 2014 za trimesečno obdobje od oktober do december 2013.

Ker bo moral davčni obračun oddati najkasneje 31. 3. 2014, bo v novem davčnem letu plačeval obroke akontacije kot jih bo izračunal v davčnem obračunu.

Če normiranec pričakuje **10.000 EUR** letnih prihodkov pa bo izračunana predhodna akontacija znašala **600 EUR**, kar pomeni, da bo akontacijo v znesku **50 EUR plačeval mesečno**.

IZRAČUN LETNE DOHODNINE ZA NORMIRANCA S 70% NORMIRANIMI ODHODKI IN PRIMERJAVA Z OBSTOJEČO UREDITVIJO

Samostojni novinar ima skupne prihodke v višini **40.000,00, 18.000,00 in 10.000,00 EUR**. Po novi zakonodaji ne bo mogel davčne osnove zmanjšati s prispevki in olajšavami. Plačal bo enak davek kot ostali normiranci. Poglejmo primerjavo med izračunom davka po obstoječi zakonodaji in novi zakonodaji.

		Zdoh-2	Zdoh-2L	Zdoh-2	Zdoh-2L
Skupaj dohodki	+	40.000,00 EUR	40.000,00 EUR	18.000,00	18.000,00
Skupaj priznani prispevki	-	9.600,00 EUR	0,00 EUR	4.169,52	0,00
Skupaj priznani stroški (25 %)	-	10.000,00 EUR	28.000,00 EUR	4.500,00	12.600,00
Splošna olajšava	-	3.228,45 EUR	0,00 EUR	3.228,45	0
Zmanjšanje davčne osnove (15% od 25.000,00 EUR)	-	3.750,00 EUR	0,00 EUR	2.700,00	0
Davčna osnova	=	13.421,55 EUR	12.000,00 EUR	3.402,03	5.400,00
Davek po lestvici			Davek po stopnji 20 %	Davek 16%	Davek 20%
Do 7.849,53	16 %	1.254,48 EUR	0,00 EUR		
Nad 7.849,53 do 13.421,55	27 %	1.504,45 EUR	0,00 EUR	544,32	1.080,00
Skupaj davek	=	2.758,93 EUR	2.400,00 EUR	544,32	1.080,00

		Zdoh-2	Zdoh-2L
Skupaj dohodki	+	10.000,00 EUR	10.000,00 EUR
Skupaj priznani prispevki	-	4.169,52	0,00
Skupaj priznani stroški (25 %)	-	2.500,00	7.000,00
Splošna olajšava	-	6.373,00	0,00
Zmanjšanje davčne osnove (15% od 25.000,00 EUR)	-	1.500,00	0,00
Davčna osnova	=	0	3.000,00
Davek po lestvici			Davek po stopnji 20 %
Skupaj davek	=	0 EUR	600,00 EUR

Primerjava pokaže, da je nova ureditev davčno ugodnejša le za normirance z relativno visokimi letnimi dohodki. Za tiste z 18.000 EUR letnimi bruto prihodki izračun pokaže, da bo normiranec po novi ureditvi plačal 100 % več dohodnine. Pri letnem prihodku 10.000 EUR, pa normiranec po stari zakonodaji, potem ko je uveljavljal vse olajšave sploh ni plačal dohodnine oziroma je dobil vrnjeno akontirano dohodnino, po novem pa plača 600 EUR davka. Gre za cedularen (dokončni) davek, ki ga zavezanec plača v vsakem primeru, saj ne more uveljavljati olajšav.

ZAVAROVALNE OSNOVE

Razvrščanje v zavarovalne osnove je pri normirancih odvisno od prihodkov in višine normiranih stroškov. Logična posledica višjih normiranih stroškov je uvrstitev v nižjo zavarovalno osnovo.

Z januarjem stopi v veljavo ZPIZ-2, ki za leto 2013 ne predvideva sprememb, zato tudi Pravilnik o razvrščanju v zavarovalne osnove še ni pripravljen. Do konca leta 2014 se bodo podjetniki razvrščali v zavarovalne osnove enako kot doslej. Do vključno februarja 2014 bo minimalna zavarovalna osnova enaka minimalni plači.

145. člen ZPIZ-2 predvideva za ugotovitev zavarovalne osnove dodatno znižanje ugotovljenega dobička (prihodki-normirani odhodki). Dobiček za določitev zavarovalne osnove se bo znižal za:

- 30 % v letu 2014
- 28 % v letu 2015
- 25 % v letu 2016 in kasneje.

Zavarovalna osnova se bo določila na podlagi podatkov iz obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki ga bodo morali oddajati tudi normiranci; rok za oddajo davčnega obračuna je 31. 3., zato se bodo normiranci v nove osnove razvrstili najkasneje aprila (prispevki, ki se plačajo maja).

Zavarovalna osnova se bo uporabljala do določitve dobička za naslednje obdobje. Od leta 2015 dalje najnižja zavarovalna osnova za samozaposlene ne bo več minimalna plača, ampak bo določena v % od povprečne letne plače v RS, preračunane na mesec.

Najnižja osnova za plačilo prispevkov v % od zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec					
Leto 2013	Leto 2014	Leto 2015	Leto 2016	Leto 2017	Leto 2018
Minimalna plača	Minimalna plača	54 %	56 %	58 %	60 %
763,06	763,06	823,31	853,80	884,30	914,79

Najvišja zavarovalna osnova bo 3,5-kratnik povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec.

Uvrstitev v zavarovalno osnovo normiranca v letu 2014

Podjetnik bo 20. 3. 2014 oddal obračun davka iz dejavnosti. Njegov dobiček po obračunu bo znašal 15.000,00 EUR. Podjetnik bo za ugotovitev zavarovalne osnove ta dobiček znižal za 30 %. Dobiček za določitev zavarovalne osnove bo tako znašal 10.500,00 EUR.

OBRAZCI IN ROKI

V zvezi z vstopom/izstopom v/iz sistema ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov so na spletni strani DURS pripravili 3 obrazce:

- **zavezanci, ki bodo pričeli z opravljanjem dejavnosti morajo priglasitev opraviti z obrazcem 1** - Priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov ob začetku opravljanja dejavnosti - obrazec 1

- **zavezanci, ki že opravljajo dejavnost in so se za davčno leto 2013 odločili za ugotavljanje davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov opravijo priglasitev z obrazcem 3** - Priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za davčno leto 2013 - obrazec 3

- zavezanci, ki so že oddali zahtevek za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, pa so se zaradi sprememb zakonodaje odločili za ugotavljanje z dejanskimi stroški opravijo preklic z obrazcem 5 - Obvestilo o prenehanju ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov za davčno leto 2013 - obrazec 5

Kdor bo želel davčno osnovo za davčno leto 2013 ugotavljati z upoštevanjem normiranih odhodkov, bo moral prigrasitev opraviti najkasneje do **2. aprila 2013**. **Za vse zavezance, ki že opravljajo dejavnost je na spletni strani DURS na voljo prigrasitveni obrazec** Prigrasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za davčno leto 2013 - obrazec 3.

Zavezanci, ki so v letu 2012 ugotavljali davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov morajo do 2. aprila 2013 predložiti Izračun višine akontacije ter obrokov akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za davčno leto 2013. To storijo na obrazcu 4 - Izračun višine akontacije ter obrokov akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za davčno leto 2013 - obrazec 4. Prihodke v letu 2012 seštejejo, odštejejo 70 % normiranih stroškov in izračunajo 20% akontacijo dohodnine iz razlike.

Zavezanci, ki bodo začeli na **ново opravljati dejavnost**, bodo prigrasitev za prvo davčno leto opravili ob predložitvi prijave za vpis v davčni register, **v 8 dneh** od vpisa v primarni register. **Za zavezance, ki začenjajo z opravljanjem dejavnosti je na voljo prigrasitveni obrazec** Prigrasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov ob začetku opravljanja dejavnosti - obrazec 1. Poleg prigrasitve mora zavezanec DURS predložiti tudi obrazložen izračun **predvidene davčne osnove**, višino akontacije in obrokov akontacije dohodnine. Obrazec je objavljena na spletni strani DURS: Izračun predvidene davčne osnove, višine akontacije ter obrokov akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti ob začetku opravljanja dejavnosti - obrazec 2.

NA AVTORSKO POGODBO PO NOVEM 8,85% PRISPEVKA ZA POKOJNINSKO ZAVAROVANJE (vir:informiran.si)

Novi [zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju \(ZPIZ-2\)](#) uvaja obveznost plačevanja prispevka za invalidsko zavarovanje tudi od avtorskih in podjemnih pogodb od 1.1.2013 dalje. Zavezanec za plačilo prispevka je plačnik avtorskega dela ali podjemne pogodbe.

Ta prispevek tako pri avtorski, kot tudi podjemni pogodbi znaša znaša 8,85%. To pomeni, da bodo računi za avtorski honorar, izdani po 1.1.2013, povečani za 8,85%. Ta prispevek se namreč obračuna od bruto zneska honorarja, zavezanec za plačilo pa je izplačevalec.

To velja ne glede na status osebe, ki se ji dohodek izplačuje (npr. dohodek izplačan upokojencem, študentom, prokuristom, poslovodjem,...)

S temi vplačili bo zavarovanec imel priznano pravico do pokojninske dobe in prejemki iz tega razmerja se mu bodo vštevili v pokojninsko osnovo. Zavarovanec bo pridobil mesec dni zavarovanja, če bodo njegovi vplačani prispevki dosegli 60% povprečne mesečne plače, pridobiti pa bo mogoče največ 12 mesec zavarovanja.

Na ta način so po 1.1.2013 obravnavani vsi avtorski honorarji, ki imajo po zakonu o dohodnini naravo dohodka iz drugega pogodbenega razmerja.

Tako so izvzeti avtorski honorarji, ki izvirajo iz dejavnosti samozaposlenih oseb in imajo po zakonu o dohodnini naravo dohodka iz dejavnosti. Prav tako so v celoti izvzeti avtorski honorarji, ki imajo po zakonu o dohodnini naravo dohodka iz prenosa premoženjske pravice (za ponatis, reprizo itd.).